

M.A.N.

En varm söndagskväll i mitten av juli deltog jag med min familj i en fin hembygdifest i Sääksmäki kyrkby. Festen hölls ett par stenkast öster om ortens medeltida kyrka, närmare bestämt i Kelhi lantmannahus byggt i nyklassisk stil i slutet av 1920-talet och nyligen smakfullt restaurerat. Även festpubliken var en fröjd för ögat: vita sommarskor och brokiga sommarklänningar, strukna skjortor och nytvättade byxor, livligt springande barn i trapporna inne och ute på gården.

På programmet stod sång, musik, stipendie- och medaljutdelningar samt ett par folkupplysande föredrag, av vilka det ena hölls av en viss historieprofessor från Helsingfors. Och naturligtvis avslutades festen med sången *Hämäläisten laulu*, vars hyllning av Tavastland är milt sagt övertydlig ...

Sång- och musikinslagen var ovanligt högklassiga, ja, eventuellt med undantag av hornorkestern som bestod av entusiastiska nybörjare. Men därefter kom det tunga gardet. Först uppträdde trubaduren M.A. Numminen med sin trogne drabant och ackompanjatör Pedro Hietanen. Sedan sjöng grannbyns Ritvalan Kööri under ledning av kompositören och dirigenten Kari Rydman.

Numminen och Rydman är båda något av levande ikoner i vårt kulturliv. Den forne helsingforsaren Kari Rydman (1936–) flyttade till Sääksmäki redan i slutet av 1970-talet och har sedan dess varit en bärande kraft i ortens musikliv, samtidigt som hans körsånger och kompositioner fått nationell spridning. Detta var hans fjärde, kanske rentav femte avskedskonsert som dirigent för sånggruppen Ritvalan Kööri. Kören var som vanligt härligt samstämmig trots att pianot ljud falskt enligt den smått irriterade Rydman.

Det är möjligt att Rydmans irritation också berodde på att M.A. Numminen under sitt lika suveräna framträdande hade nämnt att de två i slutet av 1960-talet inte riktigt kunnat samarbeta i ett TV-program. Hur som helst, senare under kvällen uppstod en spontan sångkamp mellan de två giganterna. Av någon anledning hojtade duon i kapp Numminens kända Wittgenstein-sång ”Wovon man nicht sprechen kann, darüber muß man schweigen”.

De sävliga tavasterna följde artigt med hela ståhejet och tillämpade därefter Wittgensteins filosofi. Det som man inte kan tala om, det måste man helt enkelt förtiga. Därmed ingalunda sagt att M.A. Numminens (1940–) egentliga uppträdande på vår hembygdsfest mottogs med tystnad. Tvärtom fick han genast publiken med sig och sjöng bland annat ”Olen nähnyt Helga-neidin kylvyssä, ihanaa ...” som en hyllning till Helka-festen i Ritvala med anor från medeltiden.

Ett par veckor senare hade jag nöjet att se M.A. Numminen uppträda på musikfesten i Valkeakoski, som före skogsindustrins storhetstid hörde till Sääksmäki socken. Denna gång sjöng M.A.N. ett antal av sina sånger som i tiden hade varit förbjudna i Rundradion. Solen sken och publiken var redan behagligt rusig. Men visst var det ännu sting i orden och den evigt uppkäftige kulturrevolutionären M.A.N.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 2.8.2008